

C++17 i STL

Obiekty funkcyjne i lambdy

Funkcje jako argumenty algorytmów

- Niektóre algorytmy umożliwiają przekazywanie funkcji pomocniczych zdefiniowanych przez użytkownika – funkcje te są następnie wewnętrznie wywoływane przez te algorytmy.
- Najpopularniejszym przykładem jest algorytm `for_each()`, wywołujący funkcję zdefiniowaną przez użytkownika wobec każdego elementu z podanego zakresu.

- Przykład:

```
// funkcja wypisująca przekazany argument
void print (int elem) {
    cout << elem << ' ';
}

int main() {
    vector<int> coll;
    // wstaw elementy od 1 do 9
    for (int i=1; i<=9; ++i) {
        coll.push_back(i);
    }
    // wypisz wszystkie elementy
    for_each(coll.cbegin(), coll.cend(), print);
    cout << endl;
}
```

Funkcje jako argumenty algorytmów

- Wykorzystanie argumentów funkcyjnych:

- kryterium wyszukiwania,
- kryterium sortowania,
- definicja operacji, która ma być wykonana na elementach kolekcji.

- Przykład:

```
int square (int value) {
    return value*value;
}
int main() {
    set<int> coll1;
    vector<int> coll2;
    // wstaw do kolekcji coll1 elementy od 1 do 9
    for (int i=1; i<=9; ++i) {
        coll1.insert(i);
    }
    //PRINT_ELEMENTS(coll1,"wartości początkowe: ");
    // transformuj każdy element z kolekcji coll1 do coll2
    transform (coll1.cbegin(),coll1.cend(),
               back_inserter(coll2),
               square);
    //PRINT_ELEMENTS(coll2,"podniesione do kwadratu: ");
}
```


Predykaty

- Predykat (ang. *predicate*) jest funkcją zwracającą wartość boolowską.
- Predykaty są często używane do określenia kryterium sortowania lub wyszukiwania.
- W zależności od przeznaczenia predykaty mogą być jedno- lub dwuargumentowe.
- Biblioteka *STL* wymaga, aby predykaty były bezstanowe, to znaczy dla tej samej wartości zawsze zwracały ten sam wynik – wyklucza to obiekty funkcyjne, które w trakcie wywołania modyfikują swój wewnętrzny stan.

Predykaty jednoargumentowe

- ▶ Predykaty jednoargumentowe sprawdzają określoną właściwość pojedynczego argumentu.
- ▶ Typowy przykład stanowi funkcja wykorzystywana jako kryterium wyszukiwania do znalezienia pierwszej liczby pierwszej:

```
bool isPrime (int number) {  
    // liczby 0, 1 i ujemne nie są pierwsze  
    if (number <= 1)  
        return false;  
    // znajdź dzielnik  
    for (int div = 2; div * div <= number; div++)  
        if (number % div == 0)  
            return false; // jest dzielnik  
    return true; // nie ma dzielnika  
}  
  
int main() {  
    list<int> coll;  
    ...  
    auto pos = find_if (coll.cbegin(), coll.cend(),  
                        isPrime);  
    if (pos != coll.end()) // znaleziono  
        cout << *pos << " to liczba pierwsza" << endl;  
    else // nie znaleziono  
        cout << "nie znaleziono liczby pierwszej" << endl;  
}
```

Predykaty dwuargumentowe

- ▶ Predykaty dwuargumentowe porównują określoną właściwość dwóch argumentów.
- ▶ Aby na przykład posortować elementy zgodnie z własnym kryterium sortowania, możemy podać własną funkcję predykatową:

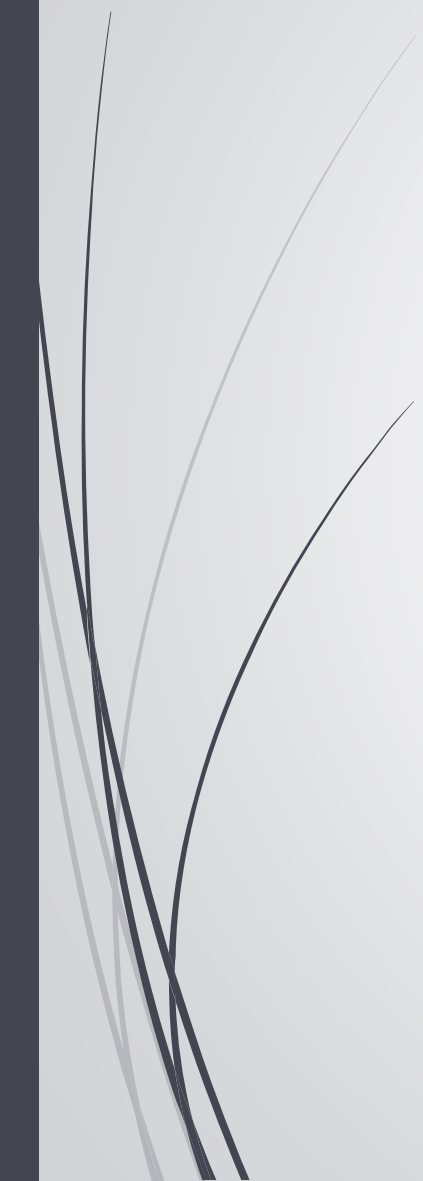
```
class Person {
public:
    string firstname() const;
    string lastname() const;
    ...
};

bool sortCriterion (const Person& p1, const Person& p2) {
    // osoba jest 'mniejsza' niż druga osoba jeśli
    // - nazwisko jest 'mniejsze'
    // - nazwisko jest 'równe' oraz imię jest 'mniejsze'
    return p1.lastname() < p2.lastname() ||
        (p1.lastname() == p2.lastname() &&
         p1.firstname() < p2.firstname());
}


int main() {
    deque<Person> coll;
    ...
    sort(coll.cbegin(), coll.cend(), // zakres
        sortCriterion); // kryterium sortowania
}
```


Obiekty funkcyjne

- Argumenty funkcyjne algorytmów nie muszą być funkcjami – mogą to być również obiekty, które zachowują się jak funkcje.
- Taki obiekt nazywamy **obiektem funkcyjnym** (ang. *function object*) lub inaczej **funktorem**.
- Możemy zdefiniować obiekt funkcyjny jako obiekt klasy udostępniającej operator wywołania funkcji `operator()`.
- Było to możliwe również przed C++11.

Obiekty funkcyjne

- Obiekty funkcyjne stanowią kolejny przykład możliwości programowania ogólnego i koncepcji czystej abstrakcji – można powiedzieć, że funkcją jest wszystko to, co zachowuje się jak funkcja (jeśli więc zdefiniujemy obiekt zachowujący się jak funkcja, będzie on mógł zostać użyty jako funkcja).
- Zachowanie funkcyjne jest czymś, co można wywołać z wykorzystaniem nawiasów zwykłych i przekazaniem argumentów.
- Wszystko, co musimy zrobić, to zdefiniować operator() z odpowiednimi typami parametrów.
- Standard C++ używa pojęcia obiektu funkcyjnego w odniesieniu do wszystkich obiektów, których da się użyć jako funkcji – pojęcie to obejmuje więc wskaźniki do funkcji, obiekty klas przeciążających operator (), obiekty klas definiujących konwersję na wskaźnik do funkcji oraz lambdy.

Obiekty funkcyjne

- Obiekty funkcyjne są jednak czymś więcej niż funkcje:
 - Obiekty funkcyjne są jakby funkcjami ze stanem.
 - Obiekty funkcyjne mogą zawierać inne funkcje składowe oraz atrybuty. Oznacza to, że obiekty funkcyjne posiadają stan.
 - Inną zaletę obiektów funkcyjnych stanowi możliwość ich inicjalizacji podczas wykonywania przed ich użyciem (wywołaniem).
 - Każdy obiekt funkcyjny posiada swój własny typ.
 - Zwykle funkcje posiadają różne typy tylko wtedy, gdy różne są ich sygnatury. Obiekty funkcyjne natomiast mogą posiadać różne typy nawet w przypadku, gdy ich sygnatury są takie same. Fakt ten stanowi istotne usprawnienie z punktu widzenia programowania ogólnego wykorzystującego szablony, ponieważ pozwala na przekazanie zachowania funkcyjnego jako parametru szablonu.
 - Istnieje również możliwość zaprojektowania hierarchii obiektów funkcyjnych tak, żeby na przykład utworzyć różne specjalne warianty jednego ogólnego kryterium.
 - Obiekty funkcyjne działają zwykle szybciej od zwykłych funkcji.
 - Koncepcja szablonów pozwala zwykle na lepszą optymalizację, ponieważ na etapie kompilacji zdefiniowanych może być więcej szczegółów. Przekazywanie obiektów funkcyjnych zamiast zwykłych funkcji daje więc często lepszą wydajność.

Obiekty funkcyjne – przykłady

- ▶ Załóżmy, że do wszystkich elementów kolekcji chcemy dodać określoną wartość. Jeśli na etapie kompilacji znamy wartość, którą chcemy dodać, możemy użyć zwykłej funkcji:

```
void add10 (int& elem) {  
    elem += 10;  
}  
...  
for_each (coll.begin(), coll.end(), add10);
```

Obiekty funkcyjne – przykłady

- ▶ Jeśli potrzebujemy różnych wartości znanych na etapie kompilacji, w zamian możemy użyć szablonu:

```
template <int theValue>
void add (int& elem) {
    elem += theValue;
}
for_each (coll.begin(), coll.end(), add<36>);
```

Obiekty funkcyjne – przykłady

- ▶ Ponieważ obiekt może posiadać stan, można go zainicjalizować prawidłową wartością:

```
class AddValue {  
private:  
    int theValue; // wartość do dodania  
public:  
    // konstruktor  
    AddValue(int v = 0) : theValue(v) { }  
    // operator wywołania funkcji  
    void operator() (int& elem) const {  
        elem += theValue;  
    }  
};  
...  
for_each (coll.begin(), coll.end(),  
    AddValue(36));
```

Predefiniowane obiekty funkcyjne

- Predefiniowane obiekty funkcyjne są zdefiniowane w pliku nagłówkowym `<functional>`:
 - obiekty funkcyjne arytmetyczne (`negate<>()`, `plus<>()`, ...);
 - obiekty funkcyjne relacyjne (`less<>()`, `greater<>()` ...);
 - obiekty funkcyjne logiczne (`logical_not<>()`, `logical_and<>()`, `logical_or<>()`);
 - obiekty funkcyjne bitowe (`bit_and<>()`, `bit_or<>()`, `bit_xor<>()`).

Adaptatory i obiekty wiązania wywołań

- ▶ Adaptator funkcji jest to obiekt funkcyjny, który umożliwia składanie obiektów funkcyjnych ze sobą nawzajem, z określonymi wartościami lub ze specjalnymi funkcjami.
- ▶ Adaptator `bind()` wiąże argumenty wywołania dla obiektów wywoływalnych; jeśli funkcja, funkcja składowa, obiekt funkcyjny albo lambda wymaga wywołania z argumentami, można związać z obiektem wiążącym konkretne wartości argumentów, a funkcji wywoływanej udostępnić także argumenty wywołania obiektu wiążącego.
- ▶ Argumenty przekazane do wywołania obiektu wiążącego są w wyrażeniu wiążącym widoczne jako symbole zastępcze `std::placeholders::_1`, `std::placeholders::_2` i tak dalej.
- ▶ Typowym zastosowaniem obiektów wiążących argumenty wywołania jest parametryzowanie działania predefiniowanych obiektów funkcyjnych z biblioteki standardowej.

Adaptatory i obiekty wiązania wywołań

► Przykłady:

► auto plus10 =

```
std::bind(std::plus<int>(), std::placeholders::_1, 10);  
std::cout << „(_1) + 10: ” << plus10(7) << std::endl;
```

► auto minusxy =

```
std::bind(std::minus<int>(), std::placeholders::_1, std::placeholders::_2);  
std::cout << "(1)-(2): ” << minusxy(8, 5) << std::endl;
```


Lambdy – artykuły

- ▶ Wyrażenia lambda (C++11):
<https://cpp0x.pl/kursy/Kurs-C++/Poziom-5/Wyrazenia-lambda-C++11/591>
- ▶ Wyrażenia lambda C++: <https://binarnie.pl/wyrazenia-lambda-c/>
- ▶ Wyrażenia lambda:
<https://strefainzyniera.pl/artykul/972/wyrazenia-lambda>

Czym są lambdy?

- ▶ **Lambdy** są anonimowymi obiektami funkcyjnymi i definiują sposób dookreślania zachowania wewnątrz wyrażenia albo instrukcji – skutkiem tego można definiować obiekty reprezentujące zachowanie funkcyjne i przekazywać te obiekty jako tworzone w miejscu wywołania algorytmów predykaty albo inne dookreślenia.
- ▶ Na przykład w poniższej instrukcji:

```
// przekształć wszystkie wartości na sześciany  
transform (coll.begin(), coll.end(), // źródło  
          coll.begin(), // przeznaczenie  
          // lambda jako obiekt funkcyjny  
          [] (double d) { return d * d * d; }  
);
```
- ▶ Lambdy nie posiadają ani konstruktora domyślnego, ani operatora przypisania.

Po co używać lambda?

- ▶ **Lambda** jest uproszczoną notacją do definiowania i używania anonimowych obiektów funkcyjnych.
- ▶ Zamiast definiować nazwaną klasę z funkcją `operator()` i później tworzyć jej obiekt a następnie go wywoływać, można pójść na skróty – zdefiniować lambdę.
- ▶ Lambdy są szczególnie przydatne, gdy trzeba przekazać operację jako argument do algorytmu.

Definicja lambda

- Wyrażenie lambda składa się z kilku części:
 - `[]` – lista zmiennych lokalnych (ang. capture list) określająca, które nazwy ze środowiska definicji mogą być używane wewnątrz wyrażenia lambda oraz czy dostępne są przez skopiowanie czy przez referencję;
 - `()` – lista parametrów, określająca argumenty lambda;
 - opcjonalny specyfikator `mutable` oznaczający, że w treści wyrażenia lambda można modyfikować stan lambda (zmieniać wartość zmiennych pobranych przez skopiowanie);
 - opcjonalnego specyfikatora `noexcept` oznaczający, że w treści wyrażenia lambda nie będą zgłaszane wyjątki;
 - opcjonalnej deklaracji typu zwrótnego lambda w postaci `-> T`; (gdzie T to nazwa typu);
 - `{ }` – treść lambda (kod do wykonania).
- Najprostsza lambda to: `[] () { }`

Środowisko pracy lambda

- ▶ Wewnątrz nawiasów klamrowych możemy zawrzeć elementy, które lambda ma przechwycić z zakresu w którym jest tworzona.
 - ▶ [] pusta lista zmiennych lokalnych.
 - ▶ [lista-zmiennych] bezpośrednie określenie listy nazw zmiennych do przechwycenia (do zapisania w obiekcie funkcyjnym) przez referencję lub wartość; zmienne, których nazwy zostały poprzedzone znakiem &, są przechwytywane przez referencję, pozostałe są przechwytywane przez wartość; na liście zmiennych może też znajdować się słowo `this` oraz nazwy z operatorem.
 - ▶ [=] niejawne przechwytywanie przez wartość – można używać wszystkich nazw lokalnych i odnoszą się one do kopii zmiennych lokalnych pobranych w miejscu definicji wyrażenia lambda.
 - ▶ Wewnątrz lambda tworzone są stałe pola zainicjalizowane wartościami zmiennych zewnętrznych takimi, jakie były w momencie tworzenia lambda (domknięcie).
 - ▶ [=, lista-zmiennych] niejawne przechwycenie przez wartość wszystkich zmiennych lokalnych, których nazwy nie zostały wymienione na liście; lista zmiennych nie może zawierać słowa kluczowego `this`; przed nazwami na liście musi być znak & (zmienne wymienione na liście są przechwytywane przez referencję).
 - ▶ [&] niejawne przechwytywanie przez referencję - można używać wszystkich nazw lokalnych i są one dostępne przez referencję.
 - ▶ Lambda ma dostęp do odczytu i zapisu zmiennych z zakresu, w którym została utworzona.
 - ▶ [&, lista-zmiennych] niejawne przechwycenie przez referencję wszystkich zmiennych lokalnych, których nazwy nie zostały wymienione na liście; lista zmiennych może zawierać słowo kluczowe `this`; przed nazwami na liście nie może pojawić się znak & (zmienne wymienione na liście są przechwytywane przez wartość).

Stosowanie lambd – zalety

- ▶ Zamierzamy wyszukać w kolekcji pierwszy element o wartości z zakresu od x do y:

```
deque<int> coll { 1, 3, 19, 5, 13, 7, 11, 2, 17 };  
int x = 5;  
int y = 12;  
auto pos = find_if (  
    coll.cbegin(), coll.cend(), // zakres  
    [=] (int i) { return i >= x && i <= y; } // kryterium  
);  
cout << "pierwszy element >5 i <12: " << *pos << endl;
```
- ▶ Określenie wciąganych symboli zewnętrznych poprzez [=] to dla kompilatora informacja, że w ciele lambdy mają być widoczne wszystkie symbole bieżącego zasięgu i że będą tam dostępne przez wartość (wartość pobrana w momencie tworzenia obiektu funkcyjnego lambdy).
- ▶ Użycie [&] oznaczałoby, że symbole bieżącego zasięgu będą dostępne przez referencję, co pozwalałoby na ich modyfikowanie z wnętrza lambdy.

Stosowanie lambd – zalety

- W starym C++ zamiast predykatowej lambdy można było stosować funkcje:

```
bool pred (int i) {  
    return i > x && i < y;  
}
```

```
...  
pos = find_if (coll.begin(), coll.end(),  
    pred);
```

- W nowym C++11 eliminujemy problem dookreślania zachowania algorytmu poza miejscem użycia algorytmu.

Stosowanie lambda – zalety

- ▶ W starym C++ zamiast predykatowej lambda można było stosować obiekty funkcyjne:

```
class Pred
{
    int x, y;
public:
    Pred (int xx, int yy) : x(xx), y(yy) { }
    bool operator() (int i) const {
        return i > x && i < y;
    }
};

...
pos = find_if (coll.begin(), coll.end(),
    Pred(x, y)
);
```

- ▶ W starym C++ dostęp do parametrów sterujących zachowaniem (x i y) jest doprawdy uciążliwy i nieelegancki.

Stosowanie lambda – zalety

- W starym C++ zamiast predykatowej lambda można było stosować obiekty wiążące:

```
pos = find_if (coll.begin(), coll.end(),  
             bind(logical_and<bool>(),  
                 bind(greater<int>(), _1, x),  
                 bind(less<int>(), _1, y)  
             )  
);
```

- W starym C++ taki zapis zachowania jest zdecydowanie nieczytelny.

Stosowanie lambda – kryteria sortowania

- W ramach kolejnego przykładu użyjemy wyrażenia lambda do określenia kryterium sortowania kontenera elementów typu Person:

```
class Person {
public:
    string firstname() const;
    string lastname() const;
    ...
};
...
deque<Person> coll;
...
// posortuj kolekcję coll według nazwiska i imienia:
sort(coll.begin(), coll.end(), // zakres przeszukiwany
    [] (const Person &p1, const Person &p2) {
        return p1.lastname() < p2.lastname() ||
            (p1.lastname() == p2.lastname() &&
             p1.firstname() < p2.firstname());
    }
);
```

Stosowanie lambd – ograniczenia

- ▶ Weźmy za przykład lambdę określającą kryterium sortowania dla kontenerów asocjacyjnych:

```
auto cmp = [] (const Person& p1, const Person& p2)
{
    return p1.lastname() < p2.lastname() ||
        (p1.lastname() == p2.lastname() &&
         p1.firstname() < p2.firstname());
};
...
set<Person, decltype(cmp)> coll(cmp);
```

- ▶ Ponieważ w deklaracji kontenera `set` trzeba podać kryterium sortowania, musimy uciec się do użycia konstrukcji `decltype`, zwracającego typ obiektu lambda; obiekt lambda musi też być przekazany do konstruktora kontenera `coll`.
- ▶ Inny problem z lambdą polega na braku możliwości posiadania wewnętrznego stanu, zachowywanego pomiędzy wywołaniami lambda. Jeśli taki stan jest potrzebny, trzeba przechowywać go w zmiennej zewnętrznej, zadeklarowanej w zasięgu, w którym definiowana jest lambda, i wciągniętej do lambda przez referencję.

Dostęp lambdy do składowych obiektu

- `[this]` oznacza, że składowe w lambdzie będą dostępne przez referencję, a nie skopiowane.

```
class Request {  
    // operacja  
    function<map<string,string>(const map<string,string>&)> oper;  
    map<string,string> values; // argumenty  
    map<string,string> results; // cele  
public:  
    Request(const string& s); // parsuje i zapisuje żądanie  
    void execute()  
    {  
        // wywołanie oper na values  
        [this]() { results=oper(values); }  
        (); //  
        w celu otrzymania wyników  
    }  
};
```

- `[*this]` oznacza, że składowe w lambdzie będą dostępne przez skopiowanie.

Lambdy zmienne

- ▶ Domyślnie stan obiektu funkcyjnego nie powinien być zmieniany i standardowo nie ma takiej możliwości – funkcja `operator()()` dla wygenerowanego obiektu funkcyjnego jest funkcją składową `const`.
- ▶ Jeśli jednak należy zmodyfikować stan takiego obiektu funkcyjnego, to trzeba go zadeklarować jako `mutable`.
- ▶ Przykład:

```
int count = 0;
auto counter = [count] () mutable -> int {
    return ++count;
};
```

Lambdy rekurencyjne

- ▶ Aby zdefiniować lambdę rekurencyjną jej nazwa musi być znana kompilatorowi – należy ją wcześniej zadeklarować za pomocą `function<>`. Parametrem `function<>` są funkcje albo obiekty wywoływalne.

- ▶ Przykład:

```
std::function<int(int)> factorial;
factorial = [&factorial] (int n) {
    return n < 2 ? 1 : n * factorial(n - 1);
};
const std::function<int(int)> fact =
[&fact] (int n) {
    return n > 1 ? n * fact(n - 1) : 1;
};
```